

פיסות היסטוריה

של העיר היהודית עזה ורצועת עזה

אסנת נפתלי

0:51

חשוב לדעת שרצועת עזה כולה היא חלק מארץ ישראל שהובטחה
לאבותינו ע"י הקב"ה.

העיר עזה הוקמה לפני 3500 שנה ע"י הכנענים ויותר מאוחר
התיישבו בה הפלישתים
(מלשון פולשים).

עזה שייכת לנחלת שבט יהודה.

קצת היסטוריה יהודית של העיר עזה:
בתקופת שלטון החשמונאים בארץ ישראל, יונתן המכבי כבש
את עזה ושמעון אחיו הושיב בה יהודים.

בתקופת המשנה והתלמוד, בעזה היה בית הכנסת הגדול
ביותר בארץ ישראל.

**"עזה קורין אותה הישמעאלים גאזה, והיא ארץ טובה ושמנה, ופירותיה
משובחים מאד. ולשם נמצא לחם ויין טוב, אף כי היינות אינם עושים אלא
היהודים. בעזה יש כמו חמישים בעלי בתים, בהם בעלי מלאכות ונכבדים. ויש
להם בית-כנסת יפה וקטן וכרמים ושדות ובתים, וכבר התחילו לעשות היין חדש.
וכבדו אותי ביותר ובפרט רבי משה בן רבי יהודה ספרדי, והוא כבד-פה מעט, ור'
מאיר ספרדי צורף. והיהודים יושבים ברום הארץ ירומם האל"**

(רבי משולם מוולטורה, במאה ה-15)

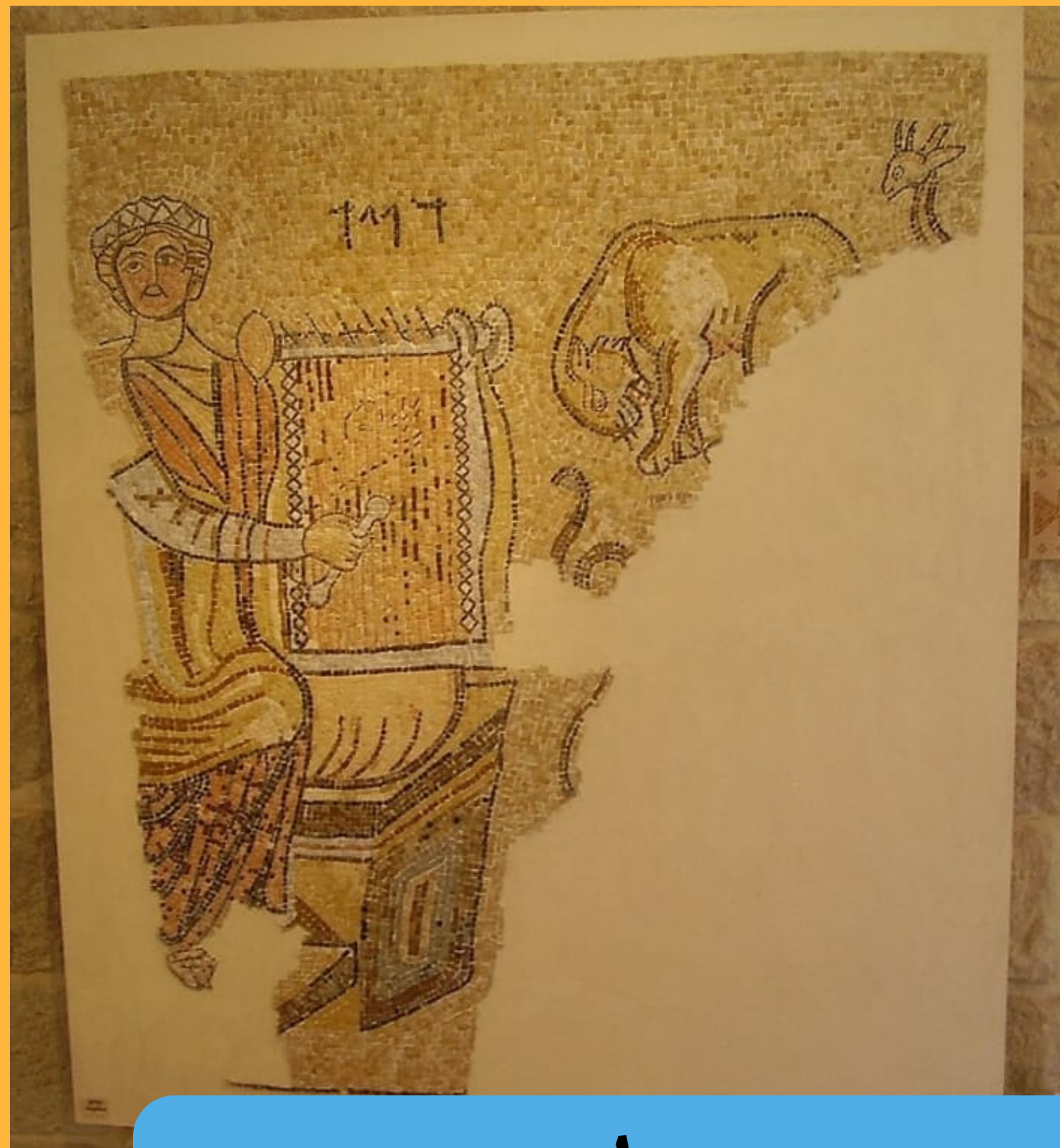
**הקיסר הנוצרי קונסטנטינוס ניסה לבנות בעזה כנסייה נוצרית במטרה
לנצר את העיר, אך יהודי עזה לא נתנו לכך יד
(בשנת 324 לספירה)**

**במאה ה-16/15 נבנתה במקום כנסייה יוונית-קתולית על בסיס בתי
כנסת יהודי שהיה במקום**

**בחפירות בסביבת הכנסייה נמצאו שברי עמודי שיש עליהם הכתובות:
"לשלום יעקב בן אלעזר בניו למען להודות לאל על המקום הקדוש."
ו "המלאך הגואל אותי מכל רע יזכני לעלות לירושלים".
עוד נמצא במקום שבר שיש עליו חקוקים מנורת שבעת הקנים ולידה
שופר ולולב.**

**נשיא מדינת ישראל יצחק
בן צבי מספר כי עמוד זה
האחרון נקנה על ידי צבי
הירשפלד ומוצב עד היום
על קברו שבראשון לציון.**

**חלק מרצפת הפסיפס של בית הכנסת
הגדול בעזה מהמאה ה 6 לספירה**

**עמוד עם כתובת מבית
הכנסת הגדול בעזה
על קיברו של צבי הירשפילד
בראשון לציון.**

פסיפס המנורה

בתקופה הביזנטית יהודים עלו לרגל לעזה במקום לירושלים, כיוון שאליה
אסור היה להיכנס.

רבים מיהודי מגורשי ספרד התיישבו בעזה.

רב קהילת יהודי עזה במאה ה-17 היה רבי ישראל נג'ארה שכתב את הפיוט
המפורסם "יה ריבון עולם" ופיוטים נוספים.

בניו ושושלת המשפחה המשיכו אחרינו את הרבנות בעזה.

בתקופה העליה הראשונה (סביב שנת 1885)

הנדבן קלונימוס זאב ויסוצקי

שולח יהודים להתיישב בגרעיני התיישבות בערים
הערביות

גרעין ההתיישבות בעזה היה הגדול מכולם

לפני 94 שנים נאלצו יהודי עזה לעזוב את העיר
בעקבות פרעות תרפ"ט.

במהלך מלחמת העצמאות ברחו ערבים מכל הארץ
לאזור העיר עזה והערים הערביות שמדרום לה והקימו
מחנות פליטים.

במהלך מלחמת העצמאות ברחו ערבים מכל הארץ
לאזור העיר עזה והערים הערביות שמדרום לה והקימו
מחנות פליטים.

בסיום המלחמה הוחלט לגדור את שטח הערים האלו
כולל מחנות הפליטים ולקרוא למקום "רצועת עזה" ע"ש
העיר הגדולה ברצועה.

במסגרת הסכמי שביתת הנשק בסיום המלחמה, השלטון
על הרצועה עבר למצרים ל 19 שנים.

**הערים הערביות ברצועת עזה
ללא שמות מחנות הפליטים**

רצועת עזה לפני 2005 עם ישובי גוש

קטיף וצפון הרצועה

(ניתן לראות את תוכנית 5 האצבעות)

במלחמת ששת הימים כבשנו את רצועת עזה.
הוחלט ליישב אותה בישובים יהודיים שיחצו בין הערים
הערביות הגדולות כדי שלא יוצר רצף התיישבות ערבי
גדול.

התכנית נקראה "חמשת האצבעות" - חמש אצבעות
ישובים יהודיים בין הערים הערביות.
כך הוקמו ישובי גוש קטיף וישובי צפון הרצועה.
אנשים הגיעו בשליחות ממשלת מפלגת העבודה של
אותם ימים,

תוך תחושת שליחות בטחונית, ציונית ויישוב הארץ.

ישובי רצועת עזה היהודיים וגוש קטיף פונו ב 2005

ע"י ראש הממשלה אריאל שרון.

גם כוחות הצבא יצאו מרצועת עזה.

מאז יצאנו למבצעים רבים נגד החמאס ברצועת עזה.

-חורף חם (02/2008)

- עופרת יצוקה (01/09-12/08)

-מבצע רוחות שמיים 7 (2010)

-עמוד ענן (2012)

-צוק איתן (2014)

-גן סגור (עימותים בין 2021-2018)

-מבצע חגורה שחורה (2019)

-מבצע עלות השחר (2022)

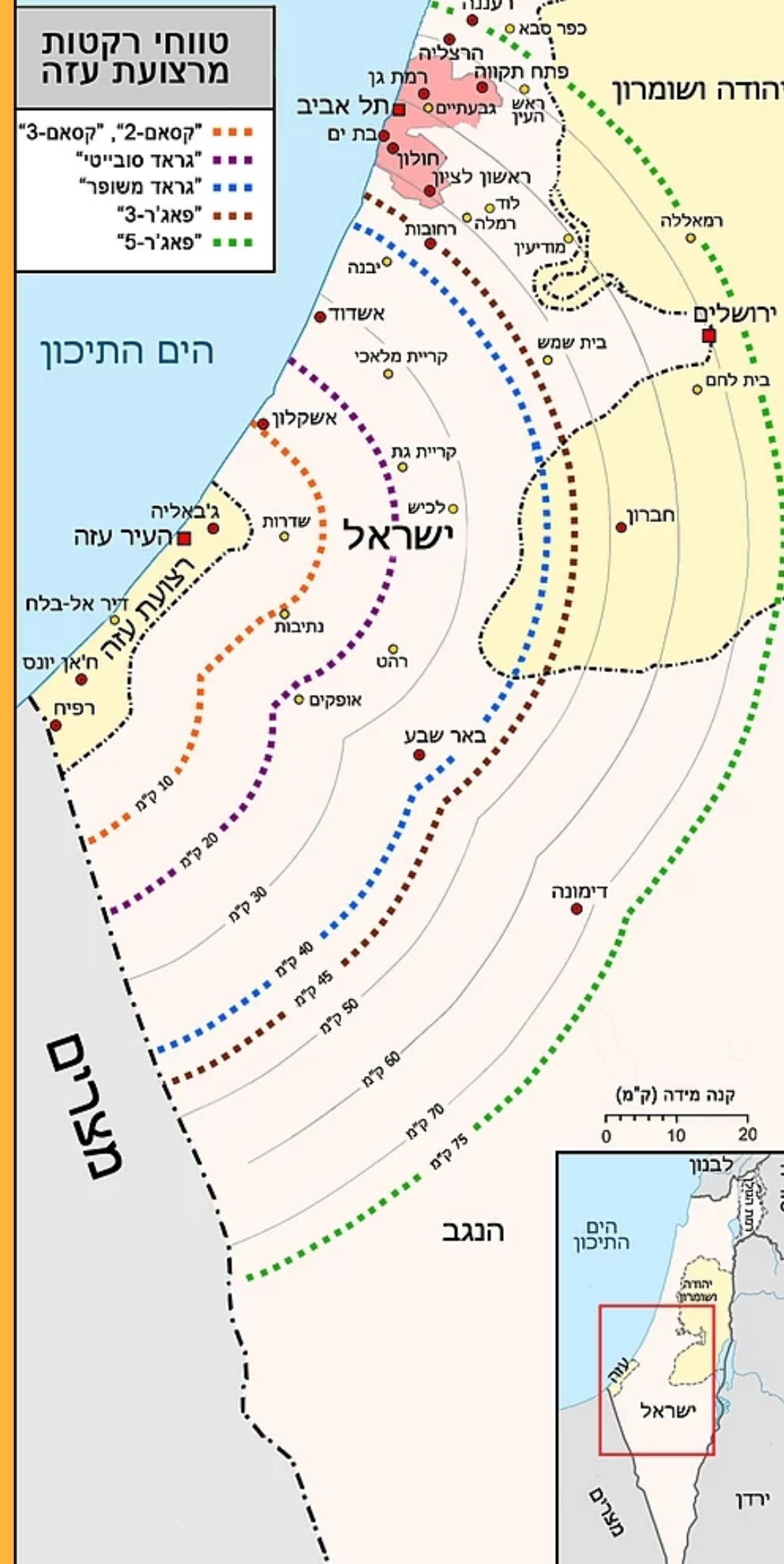
-מבצע חרבות הברזל (2023)

השפעת פינוי גוש קטיף על מצב הביטחון הלאומי בארץ

כיום נמצאים בעוטף עזה
כ-60 ישובים וכ-70 אלף
תושבים

שנמצאים בהשפעה ישירה
ובשגרת חיים לא פשוטה מול
ארגוני הטרור

הגיע הזמן לחזור הביתה!

